

Årsredovisning

År: 2016 Period: December Nämnd: Barn- och utbildningsnämnden

Nämndens uppdrag

Nämnden ansvarar för att förverkliga nationella och kommunala mål inom förskoleverksamhet, förskoleklass, grund och gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, musik- och dansskola samt fritidshemsverksamhet.

Årets händelser

- I ranking tillhör Piteå kommun de 10 % bästa skolkommunerna i landet med 30:e plats i SKL Öppna jämförelser, 5:e plats i Lärarförbundets och 20:e plats i Lärarnas riksförbunds ranking.
- Utbildningsförvaltningen har blivit nominerad som en av fem till Svenska jämställdhetspriset
- En översyn av gymnasieskolans verksamhet, "Strömbackaskolan 2025" har påbörjats.
- En lärare på Handelsprogrammet har utsetts till Årets lärare i Norrbotten och en av de 21 bästa lärarna i Sverige.
- Vårens nummer av Strömbackaskolans skoltidning ÅSSIT har fått pris av Ung Media, för Årets tankeställare.
- Samtliga skolor och förskolor har nu fått utmärkelsen "skola för hållbar utveckling".

Ekonomi

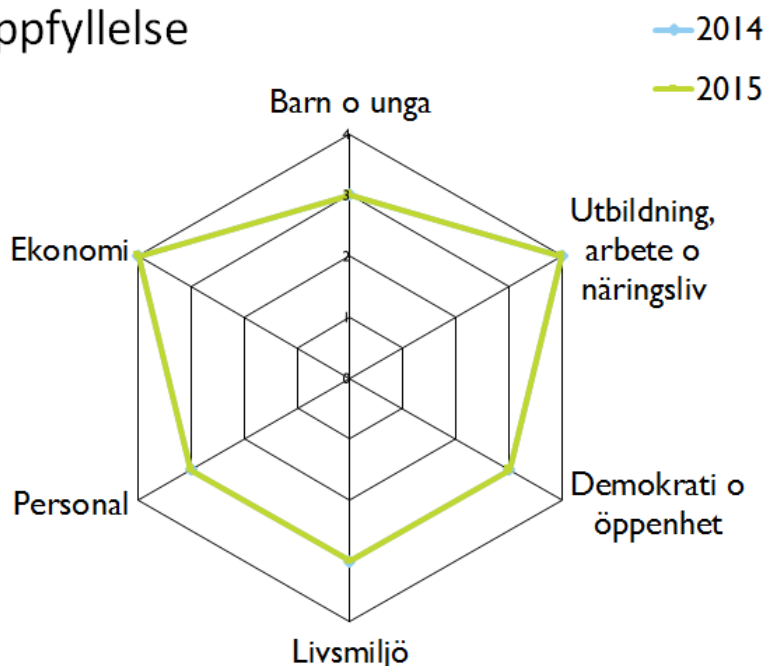
Resultaträkning (tkr)	2016	2015
Intäkter	122 975	91 200
Kostnader	-945 834	-880 566
<i>Nettokostnader</i>	<i>-822 859</i>	<i>-789 366</i>
Anslag (skattemedel)	833 657	806 903
Internränta	-477	-504
Avskrivningar	-6 108	-5 727
Årets resultat	4 213	11 306
Investeringar		

Resultat (tkr)	Netto-kostnader	Budget	Resultat
Gem adm/Politik/	18 560	38 228	5 269 (1 870)
- Övergr gem vht (ej adm)	10 813		(7 457)
- Sem löneskuld	3 856		(-3 856)
Förskola	203 223	198 626	-4 597
Grundskola/fritids	428 092	417 173	-10 919
Gymnasieskola	152 808	167 385	14 577
Musik- och kulturskola	12 362	12 245	-117
Summa	829 444	833 657	4 213

Mål och måluppfyllelse

		2016	2015
BARN OCH UNGA	Alla barn/elever upplever att de har en god lärandemiljö utifrån en helhetssyn på hälsa, lärande och arbetsmiljö (Barn- och utbildningsplan)	3	3
BARN OCH UNGA	Barn och unga ges förutsättningar till inflytande i frågor som berör dem	3	3
BARN OCH UNGA	Barn och unga har en trygg och utvecklande uppväxt och använder inte alkohol eller andra droger (Barnkonventionen)	3	3
BARN OCH UNGA	Tidiga och lättillgängliga insatser bidrar till en trygg uppväxt (Barn- och utbildningsplan)	3	3
UTBILDNING, ARBETE OCH NÄRINGSLIV	Alla elever uppnår minst kunskapsmålen för respektive verksamhet (Barn- och utbildningsplan)	4	4
UTBILDNING, ARBETE OCH NÄRINGSLIV	Kommunal förskola och skola ska vara ett attraktivt val (Barn- och utbildningsplan)	4	4
UTBILDNING, ARBETE OCH NÄRINGSLIV	Piteå ska erbjuda goda förutsättningar för ett livslångt lärande	4	4
UTBILDNING, ARBETE OCH NÄRINGSLIV	Piteå ska år 2020 ha 43 000 invånare	3	3
DEMOKRATI OCH ÖPPENHET	I Piteå utgör kulturen en viktig drivkraft för demokrati, tillväxt och samhällsutveckling	3	3
DEMOKRATI OCH ÖPPENHET	Piteå präglas av en samhällsgemenskap med mångfald som grund	3	3
DEMOKRATI OCH ÖPPENHET	Service och bemötande utformas jämställt i kommunens alla verksamheter	3	3
LIVSMILJÖ	Alla barn/elever har en grundläggande kunskap om hur det egna handlandet påverkar natur och miljö (Barn- och utbildningsplan)	4	3
LIVSMILJÖ	Alla barn/elever har studiero och känner glädje, trygghet och trivsel i den dagliga verksamheten (Barn- och utbildningsplan)	3	3
LIVSMILJÖ	Piteå ska erbjuda attraktiva och varierande boendemiljöer	3	3
LIVSMILJÖ	Piteå ska erbjuda goda förutsättningar för miljövänliga och hälsosamma val i vardagen (Klimat- och energiplan, Folkhälsa)	3	3
LIVSMILJÖ	Piteå ska vara tryggt och tillgängligt för alla (Tillgänglighetskonventionen)	3	3
LIVSMILJÖ	Samhällsbyggnad ska utgå från social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet	3	3
PERSONAL	All personal som arbetar i verksamheter uppfyller behörighetskraven Delmål: minst lika med jämförbara kommuner eller riket	4	3
PERSONAL	Heltid är en rättighet och grunden för anställning i Piteå kommun och de kommunala bolagen, deltid är en möjlighet utifrån verksamhetens behov	3	3
PERSONAL	Piteå kommun och de kommunala bolagen ska arbeta aktivt för att vara en attraktiv arbetsgivare och skapa hälsofrämjande arbetsplatser	3	3
PERSONAL	Piteå kommun och de kommunala bolagen ska vara en jämställd arbetsplats där kvinnor och mäns kompetens, resurser och erfarenheter tas tillvara	4	4
PERSONAL	Skapa intresse bland unga för yrken inom de kommunala verksamheterna	3	3
EKONOMI	Budgetramen ska hållas genom effektiv hushållning med disponibla resurser	4	4

Måluppfyllelse

Analys

Ekonomi och personal

Ekonomi

Trots stora kostnadsökningar bl a i form av ökade volymer och ökade skolskjutskostnader har nämnden klarat sin budget och kan redovisa överskott på 4,2 mkr. Främst p g a att nästan alla arbetsledare redovisar mer eller mindre överskott i sin budget men volymökningen täcks också av minskade kostnader för köp av utbildning hos annan huvudman för gymnasiet och intäktsöverskott för bl a förskole- och fritidsavgifter samt driftbidrag. Under året har semesterlöneskulden ökat med 3,6 mkr. Nämnden har hanterat en volymökning som överstiger budget för förskola och grundskola motsvarande ca 6,5 mkr (exkl Havsbadet). De senaste 5 åren har den totala volymökningen för nämnden motsvarat en kostnadsökning på ca 30,0. Kostnaden för barn i behov av särskilt stöd har en fortsatt kraftig ökning. Fr o m hösten 2015 har skolskjutskostnaderna ökat med 4,5 mkr, främst beroende på de nya transportavtalen som då trädde i kraft. Under 2016 fick nämnden ett engångsanslag för ökade skolskjutskostnader på 1,5 mkr. Den förberedande dansutbildningen, Svenska balettskolan, har fr o m HT -16 klasser i åk 4 - 9 och ger totalt ett underskott på 1,8 mkr. Riktade statsbidrag har sökts och erhållits, totalt ca 30 mkr, för bl a mindre barngrupper, lågstadiesatsning, fritidshemsatsning, lärarlönelyft mm. Under året har Strömnäs skola och Munksunds förskola färdigstälts. Ombyggnation och renovering av Munksunds- och Backgårdsskola har påbörjats och färdigställs under 2017. Investeringarna följer den beslutade skolstrukturen.

Personal

Personalbristen blir alltmer påtaglig, behovet av personal och vikarier är störst inom förskolan, följt av grundskolan och fritidshemmen. Behovet av personal har blivit än mer påtaglig i och med satsningarna på mindre barngrupper och högre personaltäthet för lågstadiet och fritidshemmen som finansierats via riktade statsbidrag. Bristen på timvikarier är stor inom alla verksamheter och det är främst pensionärer som jobbar extra. Trots detta så höjer nämnden måluppfyllelsen för behörighetskrav eftersom Piteå kommun ligger på en fortsatt hög andel behöriga lärare i grund- och gymnasieskola, jämfört med riket, även om andelen personal med högskolebehörighet minskat något för fritidshem och förskoleklass. Förvaltningen har också klarat att tillsätta alla tillsvidare tjänster under året. Sjukfrånvaron har minskat något jämfört med 2015. Glädjande nog har kvinnors sjukfrånvaro minskat för första gången sen 2010. Frisknärvaron har ökat både för kvinnor och män. Utvecklingen mot en allt högre sjukfrånvaro har hejdats under året. Det finns sannolikt ett samband mellan hög arbetsbelastning och hög sjukfrånvaro

och en analys av den genomförda medarbetarenkäten 2016 ger bilden av en bättre arbetsmiljö och mindre arbetsbelastning än vad som framkom i medarbetarenkäten 2014. En partssammansatt skolutvecklingsgrupp har tillsatts som arbetat med ett antal konkreta förslag för att minska arbetsbelastningen. Förslagen redovisas under våren 2017. Nämnden har ansökt och erhållit statliga medel om 12 miljoner för att finansiera lärarlönelyftet i syfte att förstärka läraryrkenas attraktionskraft. Denna satsning kom sammanlagt 289 pedagoger tillgodo, med i medeltal 2500 kronor per person och månad.

Strategiska områden och prioriterade mål

Kommunövergripande mål (befolkning, mångfald, boendemiljöer)

Under 2016 har antalet nyanlända barn ökat då Migrationsverket upprättat ett fyraårigt kontrakt med Piteå havsbad gällande boende för asylsökande. Den ursprungliga siffran på att 1300 asylsökande skulle inkvarteras på anläggningen har under hösten reviderats till ca 900. En stor andel av dessa är barn i åldern 1-16 år. Med anledning av stora organisatoriska och lokalmässiga problem att hantera det stora antalet barn i ordinarie verksamhet och med hänsyn till de barnens bästa har förskole- och skolverksamheten från och med augusti 2016 utökats med en språksluss vid Havsbadet som består av allmän förskola för barn 3-5 år samt mottagningsenhet och förberedelseklass för elever upp till 16 år. Syftet är att bedriva en verksamhet med hög kvalitet med barnets bästa i fokus och erbjuda en trygg verksamhet som utgör en god grund för fortsatt integration. Under 2016 har arbetet med mångfaldsfrågorna fördjupats. En modell för utbildning av samtliga förskolor och skolor har utarbetats. Fokus ligger på att skapa ett inkluderande förhållningssätt hos personalen utifrån diskrimineringsgrunderna. Vid årsskiftet 16/17 har Solander- och Pitholmsområdet f-9 genomgått utbildningen. Strömbackaskolan samarbetar med Arbetsförmedlingen, Samhällsbyggnadsförvaltningen, Socialförvaltningen samt Framnäs folkhögskola i syfte att motverka ungdomsarbetslöshet på lokal nivå. Uppdraget kommer från regeringen via Delegationen för unga till arbete och slutredovisning ska ske 2018. I slutet av april kommer hus tre på Furulund, det s k energihuset, att slutföras. Ett nytt avtal förhandlas mellan Pitebo och Strömbackaskolan för byggnation av hus fyra som då avslutar elevbyggena på Furulund vilka pågått sedan 2008.

Barn och unga

Grundskolans volymökning motsvaras till största delen av nyanlända som fått uppehållstillstånd. Förskolans volymökning består av fler födda och inflyttade barn samt en minskning av halvtidsplatser. För gymnasieskolan var genomsnittet av antalet elever drygt 1300 år 2015 som för 2017 förväntas bli nästan 250 fler individer. Förändringen beror dels på att antalet asylsökande ökat, dels att ungdomskullarna varit något större. Arbetet med att främja ungas hälsa och att förebygga ohälsa har under året genomförts kommunövergripande. I förskolan har fler föräldrar gått föräldrastödsutbildning. Samspelsteamet har genomfört utbildning för föräldrar samt gett stöd till enskilda pedagoger och elever i relationskompetens. I förskolan har också föreläsningar kring språkutveckling och föräldraskap genomförts. Ett samarbete med NLL har påbörjats och kuratorerna i grundskolan har utbildat sig i metoder för suicidprevention samt startat utbildning med elever i åk 7. Piteå kommun har under året beslutat att gå med i SAM-projektet, Samverka-Agera-Motivera, ett projekt för att förbättra ungas psykiska hälsa. Arbetet sker i samverkan med NLL där utbildningsförvaltningen driver projektet med tilldelade medel från den sociala investeringsfonden. Specialpedagoger och Elevhälsoteam har utbildats i "LEVLA lärmiljön". Ett dokumentationsverktyg för ökad tillgänglighet till utbildningen för ALLA elever oavsett kön, förmågor, färdigheter eller eventuella funktionsnedsättningar.

Utbildning, arbete och näringsliv

Andel elever i årskurs 9 (exklusive elever med okänd bakgrund och nyanlända) som har uppnått kunskapskraven i alla ämnen har ökat från 88,2% till 90,5%, jämfört med rikets 81,1%. Det genomsnittliga meritvärdet har ökat från 233,8 till 236,9. Skillnaden mellan pojkar och flickor har dessutom minskat från 7,4 till 4,6 procentenheter när det gäller andelen som uppnått kunskapskraven i alla ämnen i årskurs 6.

Magisterutbildningen har startat med ca 30 lärare, dessutom har en grupp lärare vid Christinaskolan deltagit i ett regionalt forsknings- och utvecklingsprojekt, BEED, som bidragit med betydelsefulla kunskaper för det fortsatta strategiska arbetet med att koppla undervisningsverksamheten till

forskning. Projektet finansieras av Skolverket. Under året har ca 160 lärare genomgått eller påbörjat Skolverkets kompetensutveckling "Läslifvet" vilken syftar till att utveckla elevers läsande, skrivande och lärande. Hortlax och Sjulnässkolan deltar i ett EU-projekt för att utveckla entreprenöriellt lärande hos elever i åldern 12-16 år. Strömbackaskolan deltar i flera internationella EU-projekt dels ett som syftar till att utveckla det arbetsplatsförlagda lärandet och ett annat som syftar till att stötta integration av nyanlända. Under hösten startades det ettåriga fjärde året på Teknikprogrammet, med inriktning produktion automation, där 10 elever är antagna. Utbildningen genomförs i nära samarbete med branschen och finansieras via statsbidrag. Ett nytt samverkansavtal är tecknat mellan Fyrkantskommunerna gällande gymnasieutbildning och gymnasiesärskola. Avtalet är det tredje i raden av samverkansavtal och innebär att Fyrkanten utgör ett antagningsområde med ett gemensamt antagningskansli. Förslag till förändringar av skolstrukturen i Hortlaxområdet har remissbehandlats och beslut tas i januari 2017. Behovet av fler förskoleavdelningar har under året blivit akut på grund av den relativt stora ökningen av barn. Översynen av strukturplan för Strömbackaskolan har inletts, målet är att till sommaren presentera utvecklingsbehov och åtgärder fram till 2025.

Demokrati och öppenhet

Musik och Dansskolan deltar i ett internationellt projekt, med lärare och elever från Sverige, Polen och Italien där musikalisk improvisation står i fokus. Förvaltningen har som målsättning att etablera jämställdhetsperspektiv på alla nivåer, från reella aktiviteter till olika målområden. Ett exempel är pojkar inställning till läsning där ett läsprojekt är genomfört med manliga läsande förebilder. Ett antal förskolor deltar i olika EU-projekt. De syftar bl a till erfarenhetsutbyte vad gäller föräldrasamverkan samt inom kultur och miljöområdet Barn och utbildningsnämnden erhöll 1,0 mkr i fördelning av bidrag för flyktingar som använts för att delfinansiera öppnandet av mottagningsenhet i Öjebyn samt ytterligare en språksluss vid Christinaskolan.

Livsmiljö

Riktlinjer gällande medie- och IT-etik har antagits. Alla skolor/förskolor har nu erhållit utmärkelsen "skola för hållbar utveckling". Projektet "Gifffri förskola" har pågått under året och idag sker i stort sett alla förskolans inköp via leverantörer som garanterar att produkterna är giftfria. Förskolorna i Piteå ligger i framkant när det gäller pedagogernas kunskap, giftfria inköp och utrensning av dåliga material. Även sopsorteringsprojektet pågår och under 2016 har skolenheterna i Öjebyn- och Infjärdenområdet samt Strömbacka blivit klar med att införa sopsortering.

Strömbackaskolan deltar tillsammans med Luleå tekniska universitet samt skolor från sex andra Europeiska länder i ett projekt vars syfte är att utveckla ett läromedel för gymnasieelever inom området global uppvärmning och klimatförändringar. Bedömningen är en höjd måluppfyllelse.

Synpunkten

Under 2016 har vi tagit emot 12 synpunkter, varav 10 kunde besvaras. Bedömningen är att synpunkterna inte är kopplade till verksamhetsutveckling.

God ekonomisk hushållning

Barn- och utbildningsnämnden bedömer att verksamheten bedrivs med god ekonomisk hushållning. Nämnden har visat positiva resultat i en följd av år. De verksamhetsansvariga har god kunskap om sin ekonomi och kontroll över budgeten samtidigt som förvaltningen bedriver verksamheten med erkänt god kvalitet. Den interna styrningen och kontrollen bedöms tillräcklig.

Framtiden

Mot bakgrund av den faktiska volymökningen de senaste åren samt konsekvensen av befolkningsmålen bedöms att den befintliga tillgången på lokaler för förskola och skola inte kommer att motsvara behoven. Det gäller i första hand förskolan där det under 2017 kan bli svårt att klara såväl

den kommunala målsättningen, om placering inom 3 månader, som skollagens krav på 4 månader. De nationella kraven på mindre gruppstorlekar medför ytterligare lokalbehov. Riksdagen förväntas fatta beslut under 2017 om en nationell IT-strategi, vilket utöver investeringskostnader för datorer också medför insatser för kompetensutveckling av lärarpersonal.

Åtgärder och uppdrag

Åtgärder och Uppdrag i VEP	Status	Beslutad	Åtterrapport	Kommentar
Utarbeta handlingsplan för förebyggande arbete kopplat till missbruk bland unga (samarbete BUN/SN)	Påbörjad	ÅR 2015	ÅR 2018	Det har påbörjats ett brett arbete i syfte att förebygga psykisk ohälsa bland barn och ungdom. De metoder och åtgärder som samarbetet leder fram till ska utgöra grunden för handlingsplanen (2018)